

Fiscalitatea criptomonedelor în România

Autori:
Bolboceanu Maria,
Cîrnu Camil-Ciprian

Coordonator științific: Lect. univ. dr. Matei Marius Ștefan

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestione

Rezumat:

Un bitcoin are valoarea unui bitcoin! Compensarea probabilelor pierderi cu speranța câștigurilor!

În această lucrare științifică este explicată tema criptoalutiei, referindu-se la subiecte ca: istoricul, evoluția, diversitatea, securitatea și fiscalitatea criptomonedelor în momentul actual, aceasta fiind tema de bază a lucrării, satisfăcând forțata acestui subiect aflat pe buzele tuturor în aceste momente de maxim interes. Criptoaluta ajunge la un maxim istoric.

Criptomonedele se bazează pe tehnologia de blockchain și reprezintă un instrument de plată nou și foarte interesant prin facilitățile pe care le conferă. Principalul avantaj al acestora este dat de rapiditatea și lipsa taxelor mari percepute de instrumentele clasice din piață.

Codul fiscal se află într-un moment de preconcepție a maturității și a soluționării problemei de aplicare a modului de impozitare și taxare a acestor tranzacții sau a acestor investiții, ce furnizează câștiguri impresionante într-un timp foarte scurt și cu o sursă de proveniență ambiguă și greu detectabilă, bazată, mai mult, în momentul de față, pe sinceritatea și onestitatea populației.

Complementar acestei inovații „bancare”, apare și o companie ce susține securitatea păstrării intangibilității acestor active cu ajutorul unor tehnologii de păstrare offline a acestor valori.

Cuvinte cheie: Cod Fiscal; Criptoalută; Bitcoin; Blockchain; Ether; Ledger

1. Începuturile

1.1. Definiție

Criptoaluta reprezentată de monedele virtuale sau banii digitali este considerată un mijloc de schimb nou, asemenea valutei clasice: euro, dolar, lire, fiind folosită și ca mijloc de plată. Aceste monede sunt întâlnite doar în mediul online, fiind în totalitate digitale. Denumirea lor este dată de faptul că, din punct de vedere tehnologic, mediul în care sunt gestionate este bazat pe criptografie și descentralizare.

Apariția criptoalutiei a fost determinată de necesitatea unei monede globale, care să poată fi utilizată în diverse tranzacții internaționale fără a fi nevoie de schimburi valutare, care includ costuri suplimentare, sub formă de pierderi determinate de aceste conversii. Un alt element ce a determinat implementarea acestui concept a fost dorința de a exclude intermediarul din cadrul unei tranzacții economice, cum ar fi banca, reducând astfel costurile de tranzacționare. Un motiv secundar este acela al neîngrădirii anumitor libertăți bancare: plățile să fie făcute într-un timp mult mai scurt și să nu mai conteze ora la care o plată se execută, dar avantajele băncii, în contrapartidă cu tranzacționarea cripto, sunt: siguranța tranzacțiilor, uniformitate în reglementarea specifică, garantarea, în limita unui plafon, a recuperării economiilor, în situația prăbușirii unei banci.

În prezent, există o confuzie între moneda virtuală (criptomonedă) și moneda electronică, din cauza faptului că moneda virtuală este privită ca o monedă electronică. Legea 127/2011 definește moneda electronică ca fiind „o valoare monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor, în scopul efectuării de

operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică”. Altfel spus, moneda electronică este metoda de păstrare a monedelor și bancnotelor pe un dispozitiv ce le poate stoca electronic (emoney). Acesta este utilizat în mod constant pentru a efectua plăți curente/ de mică valoare. Un exemplu de astfel de plată îl reprezintă plata direct de pe telefon, smartwatch, prin intermediul aplicațiilor bancare puse la dispoziție de piața bancară internațională.

Principalele caracteristici ale criptomonederelor sunt:

Anonimitate	Asigură protecția datelor utilizatorilor prin tehnicile criptografice.
Accesibilitate	Sunt disponibile oriunde în lume unde există accesul la internet, dar totodată oferă accesul unui număr de peste 1,7 miliarde de persoane care nu beneficiază de serviciile bancare.
Volatilitate	Pot asigura atât pierderi, cât și câștiguri masive.
Sistem descentralizat	Tranzacțiile se efectuează independent de intermediari, utilizând tehnologia blockchain, care autorizează direct comenzile comerciale prin semnături digitale.
Costuri mici	Nu se percep costuri pentru întreținerea portofelului electronic, iar tranzacțiile se fac la costuri minime.

1.2. Scurt istoric

Primul contact al lumii cu o formă de bani electronici este una timpurie, debutând în anul 1989, sub emblema companiei DigiCach. Aceasta este prima formă de bani pe internet, formată prin algoritmul criptografiei pe blocuri (blockchain), David Chaum punând bazele acestui concept.

Părintele criptoalutiei este Bit+coin, o monedă formată din biți. Acest proiect a apărut în august 2008, prin intermediul programatorului sau grupului de programatori Satoshi Nakamoto, identitatea adevărată a acestuia fiind și azi necunoscută. Prima tranzacție cu criptoalutia a avut loc în august 2009. Hal Finney este unul dintre primii susținători al criptomonedei, fiind și persoana care a înregistrat prima tranzacție Bitcoin.

Următoarea criptomonedă apărută pe piață a fost LiteCoin, lansată în anul 2011, considerată standardul argintului în lumea criptomonedelor. Un an mai târziu, în 2012, a fost fondat Ripple. Rolul acestuia era de a contribui la accelerarea plăților transfrontaliere și la reducerea costurilor de tranzacționare. Această monedă este una mai specială, întrucât este susținută de către bănci, iar valoarea ei este stabilită atât de piață, cât și de numărul băncilor care o acceptă.

În 2015 se lansează o altă monedă, ce ocupă acum poziții de frunte, mai exact Ether, susținută de platforma Ethereum. Această platformă vine cu o noutate, și anume cea a contractelor inteligente, dar și cu inovarea structurii de blockchain, care reușește să proceseze tranzacții cu o viteză mai mare într-un timp mai scurt.

EOS, lansată în 2018, aduce pe piață o nouă infrastructură de blockchain pentru aplicațiile descentralizate. În timp, datorită evoluțiilor tehnologice și interesului sporit pentru acest subiect, numărul de criptomonede a crescut la peste 5.000, ponderea lor pe piață fiind variată de la caz la caz (*Vezi anexa 1*).

1.2. Tranzacții de monedă

Criptografia fructifică tranzacțiile în criptomonedă între portofelele virtuale, fiecare având o cheie privată, ce împiedică modificarea tranzacției de la o persoană la alta. Astfel, tranzacțiile sunt în totală siguranță. Aceste transferuri sunt făcute pe baza unei adrese alfanumerice, de tip string, de genul 1FfmbHfnpaZjKFvyi1okTjJJusN455paPH. Pentru a beneficia de criptovaluta trimisă către o adresă, persoana în cauză trimite un semnat digital, un mesaj, asociat cu plata și cheia privată. Cheia criptografică reprezintă un algoritm ce are nevoie de două chei individuale, una publică, iar cealaltă privată, ce sunt, la rândul lor, legate printr-un alt algoritm.

1.3. Minerit

Criptomoneda poate fi creată până la atingerea pragului maxim de emisiune, în funcție de fiecare tip de criptomonedă. Spre exemplu, în cazul Bitcoin-ului, numărul maxim admis este de 21.000.000. „Mineritul” este procesul de creare a monedei, iar participanții acestei rețele sunt cunoscuți sub numele de *miners*. Blockchain-ul este o rețea comună de noduri care validează tranzacțiile, rețea prin intermediul căreia se realizează tranzacțiile. „Minerii” sunt gestionarii acestei rețele, ei ocupându-se de verificarea, datarea și partajarea tranzacțiilor în cadrul blockchain-ului. Acest sistem tehnologic este foarte complex și e aproape imposibil să fie utilizat pe cont propriu de un singur utilizator/miner. Astfel, aceștia s-au organizat în asociații de mineri, numite *mining pools*, combinând puterea lor de rezolvare și procesare a algoritmilor producătorilor specifici de criptovalută. Acest proces este gândit ca o afacere, din perspectiva utilizatorilor din regiuni geografice favorabile, deoarece această tehnologie solicită un mare consum de energie electrică și, totodată, o temperatură cât mai scăzută. Conform unor cercetări realizate în august 2019, consumul de energie electrică doar pentru minarea criptomonedei Bitcoin este de aproape 0,25 % din întregul consum anual de energie electrică de pe glob. Acest consum, în momentul de față, este mai mare, deoarece interesul pentru minarea criptomonedelor este mai ridicat.

1.4. Analiza SWOT a criptomonedelor

Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Recunoscută la nivel internațional - Nu include comisioane de schimb - Disponibil pentru cei care nu au acces la sistemele bancare - Nu implică o terță persoană în tranzacții - Neinfluențată de organismele centrale, dar nici de dezechilibrele macroeconomice	<ul style="list-style-type: none"> - Volatilitatea puternică - Nesuținute guvernamentale - Securitate redusă - Tranzacțiile nu pot fi inversate - Încă sensibile la atacuri cibernetice - Problema uitării parolilor
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Recunoașterea ca monedă în noi state - Îmbunătățirea platformelor de tranzacționare - Susținere din partea Guvernelor - Utilizare în mult mai multe tranzacții, chiar și cele de rutină	<ul style="list-style-type: none"> - Reputație redusă din cauza zvonurilor de finanțare a economiei suburbane - Apariția unor monede virtuale statale - Interzicerea de către autorități - Crah valoric asemenea crahului bursier

2. Tipuri de criptomonede

2.1. Ecash

Printre primele criptomonede apărute pe piață se indentifică și Ecash. În anul 1983, prin prisma corporației DigiCash, conduse de David Chaum, sunt puse bazele acestei minuni tehnologice. O primă utilitate oficială a ei are loc în anul 1995-1998, când este implementată într-o banca americană, ca sistem micropayment. Această criptovalută și-a pierdut urma, fiind

achiziționată în 2002 de către Blucora. Cu toate acestea, termenul de „Ecash” încă își face simțită prezența în zilele noastre, fiind perceput ca un card electronic pe care poate fi stocat numerarul digital.

2.2. Bitcoin (BTC)

Modelul construcției Bitcoin permite transferul, dar și depozitarea anonimă de valoare, deoarece acești Bitcoin pot fi salvați pe un dispozitiv personal, sub forma unui fișier de tip portofel. Notabil este faptul că această monedă se bazează pe ideologia „egal la egal” și pe lipsa unei administrații centrale, ceea ce duce criptomoneda la un alt nivel, pentru că niciun Guvern nu poate să manipuleze valoarea bitcoinului. Numărul maxim stabilit încă din momentul lansării este de 21 milioane, iar până în momentul de față au fost minăți un număr de aproximativ 18 milioane. Aceasta a satisfăcut cel mai bine cerințele pieței, ceea ce l-a făcut să devină un simbol de referință în ceea ce privește piața criptomonedelor; a reușit în timp să obțină și să păstreze poziția de lider pe piață, cererea și oferta fiind permanente, fapt ce a determinat o ascensiune accelerată a prețurilor. *(Vezi anexa 2)*

2.3. Ether (ETH)

Această monedă a fost lansată pe piață la mijlocul anului 2015 de către Vitalik Buterin și Gavin Wood. Criptomoneda Ether este furnizată de platforma Ethereum, care oferă o tehnologie descentralizată, numită Ethereum Virtual Machine. Aceasta este bazată pe o rețea internațională de noduri (blockchain) ce îi recompensează pe utilizatorii care minează cu etheri ce pot fi transferați și utilizați, ulterior.

Criptomoneda Ether folosește conceptul de „gaz” ca referință pentru taxele de tranzacție, ce diferă în funcție de algoritmul pe care sistemul de mining trebuie să-l rezolve într-un timp cât mai scurt. Timpul de generare a unui bloc este de aproximativ 14-15 secunde. *(Vezi anexa 3)*

2.4. Elrond eGold (EGLD)

Elrond-ul este o criptomonedă națională, constituită pe baza unui Start-up românesc început de câțiva tineri ingineri software din Sibiu. A fost lansată pe piață în anul 2018 de către Benjamin Mincu, vizionar tech și pioner blockchain în Europa. Această criptomonedă a creat un interes imediat al utilizatorilor prin viteza cu care se execută tranzacțiile. Acestă tehnologie a fost posibilă deoarece îmbină toate cele trei tipuri de sharding. Astfel, acest concept îmbunătățește comunicarea în interiorul nodurilor și crește procesarea paralelă. Succesul acestei proiect tehnologic a câștigat încrederea că va deveni la fel de important pe piața internațională asemenea lui UiPath. *(Vezi anexa 4)*

3. Fiscalitatea Criptomonedelor

Datorită evoluției tehnologice și a apetitului mare pentru câștiguri ușoare, potrivit datelor statistice, volumul tranzacțiilor pe piața criptomonedelor este într-o puternică ascensiune. Acest volum uriaș al tranzacțiilor, precum și implicarea „banilor reali” în decontările de criptomonedă, impun negreșit nevoia de reglementare sporită a acestui sistem. Prin fiscalitatea și declararea onestă a câștigurilor de fiecare cetățean în parte, poate deveni și o metodă de a monitoriza tranzacțiile. Acest fapt contribuie la controlul tranzacțiilor ilicite și imorale ce subvenționează economia suburbană și finanțarea terorismului.

Din anul 2019, reglementările fiscale fac referire clară la acest tip de câștiguri, regăsite până la acel moment în așa-numita categorie a „altor venituri”, obținute de pe o piață caracterizată ca fiind într-o zonă gri emergentă. În primul rând, acest lucru este de înțeles, deoarece este un subiect relativ nou. Anul 2018 aduce în România acest subiect de discuții pe buzele principalilor investitori. În concepția noastră, perioada de ezitare de a reglementa această piață a

criptomonedelor este potrivită, întrucât este normală o perioadă de tatonare și liberalizare pentru a putea observa în ce direcție evoluează acest subiect, deoarece pe cât de spontan a apărut, la fel de repede poate dispărea. Există foarte multe exemple în această direcție a „easymoney” care au avut efecte negative asupra economiei și asupra vieții sociale a investitorilor activi. Așadar, în anul 2019, prin intermediul Legii nr.129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, statul român a reglementat impozitarea câștigurilor din tranzacțiile cu criptomonede, iar prin coroborarea cu OUG 111/01.07.2020, furnizorii de criptomonede și portofelele digitale s-au inclus în categoria entităților care au obligația să-și creeze proceduri de cunoaștere a clienței, trebuie să identifice riscul asociat tranzacțiilor derulate prin ei și, nu în ultimul rând, să identifice beneficiarul real.

Conform modificărilor aduse Codului Fiscal în 2019, Legea 30/2019 prevede că persoanele fizice sau juridice implicate în tranzacții cu criptomonede au obligația de a declara statului, prin Declarația unică, câștigul obținut. Drept urmare, impozitul pentru tranzacțiile de criptomonede va fi aplicat la diferența dintre prețul de vânzare și prețul de cumpărare a criptomonedelor, în proporție de 10%. În cazul în care profitul obținut dintr-o tranzacție este sub 200 lei, iar totalul câștigurilor într-un an fiscal este sub 600 lei, atunci nu se impune nici un impozit.

O altă prevedere legală impune achitarea contribuției de asigurări sociale de sănătate în situația în care venitul din investiții, împreună cu alte venituri din activitățile independente, depășesc pragul de 12 salarii minime brute pe țară, adică $2.350 \times 12 = 28.200$ lei.

Achitarea eventualelor obligații fiscale poate fi făcută *cash* sau prin virament bancar, până la data de 25 martie.

3.1. Legalitatea criptovalutei la nivel mondial

Bitcoin și celelalte criptomonede sunt bine-privite în majoritatea statelor lumii. Dar, cu toate acestea, există state în care utilizarea criptomonedelor este interzisă de conducători. Pornind de la ideea că acestea se bazează pe descentralizare, pe modificări continue, prezentând totodată o „amenințare” pentru valutele locale, dar și din lipsa unei reglementări corespunzătoare, în martie 2019 au fost interzise în 9 țări, mai exact: Afganistan, Pakistan, Algeria, Bolivia, Bangladesh, Macedonia, Arabia Saudită, Vanuatu și Vietnam.

Contrar celor menționate mai sus, sunt state ce promovează politici procripto și se străduiesc să combată spălarea de bani și abuzurile, state precum SUA și Canada. În UE încă există o reticență față de această nouă formă de bani, dar, cu toate acestea, tranzacțiile crypto sunt permise și, treptat, sunt supuse reglementărilor fiscale. Țările considerate mai prietenoase față de criptomonede sunt: Singapore, Japonia, Lituania, Estonia, Regatul Unit, Germania, Slovenia, Ucraina, Elveția, Olanda, Belarus și Hong Kong.

Reglementările fiscale aplicate criptomonedelor sunt adiționale, în majoritatea cazurilor. Nu există încă un tratament special, central și distinct pentru acestea, chiar și la nivelul Uniunii Europene nu s-a hotărât un regim fiscal concret, astfel că fiecare stat membru reglementează în propriul stil. Spre exemplu, Germania cataloghează această monedă ca fiind o unitate monetară asemenea altor valute, drept urmare achizițiile în care este utilizată sunt supuse TVA. În Austria, Bulgaria și Regatul Unit, la fel ca în România, se impozitează câștigurile de capital obținute în urma tranzacțiilor cu criptomonede. Cehia aplică acestor monede tratamentul fiscal utilizat pentru categoria bunurilor intangibile. Slovenia nu recunoaște în contabilitate criptomoneda ca activ sau ca monedă. Cu toate acestea, minarea și comerțul cu Bitcoin sunt supuse impozitării.

Sunt încă destul de multe state care încă nu au stabilit un cadru juridic pentru acestea, mai exact: Belgia, Polonia, Croația, Danemarca, Slovacia, Irlanda, Țările de Jos etc. Motivele prin care își susțin decizia de nereglementare sunt date de faptul că „monedele virtuale” nu constituie un mijloc de plată legal și nici o formă de monedă numerică/digitală. Adițional acestora, nu există încă un control financiar sau o autoritate de supraveghere a monedelor virtuale. În condițiile în care, încă, nu există norme de protecție specifice pentru a acoperi pierderile cauzate de utilizarea lor, știind că prețurile (cotațiile) lor se caracterizează prin volatilitate ridicată, statele nu încurajează astfel de investiții.

3.2. Soluția găsită de noi pentru a reflecta corect baza de impozitare

În legislația din România nu se prevede metoda de evaluare a criptomonedelor la ieșire/descărcare din gestiune. Astfel, majoritatea investitorilor utilizează, pentru a declara veniturile obținute din speculație, o metodă asemănătoare metodei *Primul Intrat, Primul Ieșit*. Această metodă nu reflectă în totalitate adevărul, deoarece tranzacțiile zilnice sau săptămânale sunt numeroase, iar piața criptomonedelor este foarte volatilă.

Printr-un exemplu perfect este înregistrată următoarea tranzacție:

Presupunem că, la începutul lunii martie, cumpărăm un Bitcoin la prețul de 50.000 EUR; la sfârșitul lunii martie, cotația pe piață ajunge să fie de 57.000 EUR. În acest punct, investitorul decide să vândă și constată că obține din această tranzacție un profit de 7.000 EUR. Investitorul, conform prevederilor legale, trebuie să aplice cota de 10% la această sumă. Aici a fost posibilă utilizarea metodei de calcul pe care majoritatea investitorilor din actuala piață o folosesc.

Din păcate, această situație este pur teoretică, în practică acest lucru nu se întâmplă. În situația reală a unui investitor, pe această mirobolantă piață se pot întâmpla achiziții de ordinul zecilor sau chiar și a sutelor, precedente unei singure vânzări. Noi considerăm că o soluție fiabilă ar fi ca, pe baza istoricului cumpărărilor precedente, să se realizeze un cost unitar. Pe baza unui Cost Mediu Ponderat s-ar putea efectua o descărcare din gestiune a criptomonedelor și s-ar putea stabili o bază impozabilă, ca diferență dintre prețul de vânzare și respectivul cost, mult mai veridică decât în cazul calcului FIFO.

O bună practică ar fi ca acest cost mediu ponderat să fie calculat după fiecare intrare de criptomonedă în portofoliu, pentru a avea o evidență clară, în orice moment, a unui cost mediu al tuturor achizițiilor. Acest lucru îl ajută și pe investitor să se raporteze la cotațiile curente din piață, dar și să-și calculeze foarte repede și ușor contribuția pe care o datorează statului, într-un mod cinstit.

După cum am menționat anterior, modelul FIFO nu este cea mai bună metodă utilizată pentru descărcarea din gestiune, deoarece volatilitatea cursului criptomonedelor este extrem de mare. Astfel, diferențele de preț dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare nu reflectă realitatea, fapt demonstrat în următorul exemplu.

Presupunem următoarea speță: nefavorabilă pentru investitor

Perioada	Tip operațiune	Monedă	Cantitate	Preț în euro	Valoare
Ianuarie 2021	Cumpărare	BTC	3	3.400	10.200
Martie 2021	Cumpărare	BTC	5	48.000	240.000
Decembrie 2021	Vânzare	BTC	2	61.000	122.000

	FIFO	CMP
Vânzare	$61.000 * 2 = 122.000$	$61.000 * 2 = 122.000$
Descărcare din gestiune	$3.400 * 2 = 6.800$	$31.275 * 2 = 62.550$
Baza impozabilă (Pv-Pc)	$122.000 - 6.800 = 115.200$	$122.000 - 62.550 = 59.450$
Impozitul 10%	$115.000 * 10\% = 1.150$	$59.450 * 10\% = 595$

$$CMP = (10.200 + 240.000) / (5 + 3) = 31.275$$

Remarcăm o diferență considerabilă între cele două valori ale bazei impozabile, drept urmare și diferența de impozit este semnificativă. Dat fiind faptul că investitorul achiziționează criptomonede la prețuri diferite și în perioade diferite, metoda FIFO nu reușește să reflecte realitatea, de aceea apreciem costul mediu ponderat ca fiind cel mai echilibrat mod de a ține o evidență clară și corectă a nivelului la care să se realizeze descărcarea din gestiune și aplicarea impozitului.

Dar trebuie analizat și un al doilea caz, favorabil pentru investitor:

Perioada	Tip operațiune	Monedă	Cantitate	Preț în euro	Valoare
Ianuarie 2021	Cumpărare	BTC	5	62.000	310.000
Martie 2021	Cumpărare	BTC	10	2.000	20.000
Decembrie	Vânzare	BTC	2	42.000	84.000

	FIFO	CMP
Vânzare	$42.000 * 2 = 84.000$	$42.000 * 2 = 84.000$
Descărcare din gestiune	$62.000 * 2 = 124.000$	$22.000 * 2 = 44.000$
Baza impozabilă (Pv-Pc)	$84.000 - 124.000 = - 40.000$	$84.000 - 44.000 = 40.000$
Impozitul 10%	Pierdere – nu se impozitează	$40.000 * 10\% = 4.000$

$$CMP = (310.000 + 20.000) / (5 + 10) = 330.000 / 15 = 22.000$$

Chiar dacă normele fiscale nu prestabilesc o anumită metodă de evaluare la ieșire, considerăm că, în acest caz, trebuie reglementată viguros această parte a fiscalității crypto, prin modul de a folosi CMP cu precădere. După cum am observat, această metodă este bazată pe principiul prudenței din contabilitatea clasică, contribuind la valoarea efectivă a bunurilor, susținând totodată statul în evitarea evaziunii fiscale prin care mulți indivizi încearcă să se sustragă de la plata impozitelor aferente veniturilor din alte activități.

3.3. Soluția secundară găsită de noi pentru a reflecta corect valoarea criptomonedelor în contabilitate, conform OMFP 1802 și IAS 21 „Efectele variației cursurilor de schimb valutar”

Un alt tip de utilizatori ai criptomonedelor ar putea fi persoanele juridice, iar pentru acestea gândim un model similar cu cel al contabilizării tranzacțiilor în valută. La fiecare sfârșit de lună, se poate folosi atât principiul prudenței, cât și cel al eticii de a furniza informații corecte, bilanțiere, în evaluarea stării criptomonedelor, dacă OMFP 1802 și IAS 21 ar include o regulă prin care să impună reevaluarea cursului criptomonedelor, obligatorie la fiecare sfârșit de lună. Prin acest model sunt impozitate cel mai ușor câștigurile, deoarece avem cont special pentru „Veniturile din diferențele de curs valutar”, care afectează direct rezultatul, prin creșterea lui și, implicit, a impozitării conform codului fiscal în vigoare. În contrapartidă, pierderile de valoare ale criptomonedelor sunt reflectate prin contul de „Cheltuieli din diferențe de curs valutar”, cu incidență directă asupra rezultatului, contribuind la diminuarea bazei de impozitare. Această idee stă la baza unui ajutor din partea statului către antreprenor, pentru a mai diminua din pierderile cauzate de scăderea valorii criptomonedelor.

4. Easymoney

Acest concept este arhicunoscut încă din timpul Marii Crize din 1929-1933. Pilonii acestei idei sunt lăcomia și dorința câștigurilor într-un timp foarte scurt. În acest moment, populația este atentă doar la creștere și la ideea câștigurilor ratate din cauza ezitărilor din trecut: „Cât puteam câștiga dacă investeam acum un an... ?!” Dar, în momentul de față, foarte puțini își pun problema care este valoarea, spre exemplu, a unui Bitcoin în realitate, ce are sustenabil în spate pentru a-l face atât de valoros, sau dacă nu este doar un joc al unui grup de programatori ce se bazează pe o etică inexistentă. Acest semn de întrebare poate fi susținut prin crahul bursier înregistrat în anul 2018, când de la valoarea de aproximativ 20.000\$ a ajuns la valoarea de 3.000\$, menținând această poziție, cu mici oscilații, până la jumătatea anului 2019. Această volatilitate poate ascunde în spate o schemă a unor persoane ce au interesul de a acumula, în timp, o anumită cantitate, pe care să o vândă, ulterior, masiv, destabilizând piața și creându-și astfel oportunitatea de a achiziționa, din nou, aceeași cantitate la valori foarte mici, reușind să obțină profituri foarte mari.

Dacă am fi în situația să consiliem pe viitorii investitori, le-am sugera să își constituie un portofoliu cât mai diversificat, pentru a putea compensa posibilele pierderi cu probabilele câștiguri, astfel încât să nu le fie afectat foarte mult traiul. De aceea, este bine să investești banii pe care ești dispus să-i pierzi.

5. Securitatea (avantaje/dezavantaje)

În anul 2014 a fost înființată o companie cu domeniul de activitate specific securității și păstrării criptoalutelor, numită Ledger. În cazul în care investiția este realizată pe termen mediu și lung, nu se recomandă folosirea unui hot wallet, care este în permanență conectat la internet. Drept urmare, se recomandă folosirea unui ledger, în ideea că mereu va fi mult mai sigur să îți depozitezi valuta de pe internet într-un portofel propriu, nu într-un portofel comun, garantat de o terță persoană, precum site-urile mari de schimb. Acesta se configurează pe baza unei fraze-cheie, și chiar dacă ledger-ul este pierdut sau deteriorat, criptoaluta de pe acesta se poate recupera utilizând acea frază. Aceasta este ideea de bază, deoarece configurarea și modul de utilizare vin la pachet cu acest ledger, în momentul cumpărării. Până în momentul de față am evidențiat doar avantajele acestui mod de păstrare securizat, însă acesta prezintă și dezavantaje, printre care faptul că presupune un cost adițional, în medie de 150 EUR.

Legat de cealaltă parte a păstrării criptoalutelor și a securității hot wallet-ului, alcătuim un ghid de bune practici, prin care utilizatorii acestora se asigură împotriva unui minim risc de a fi hack-uiți:

1. sunt de evitat copierea și inserarea adreselor destinatarilor, deoarece poate exista un virus, numit CryptoShuffler, un program mic care modifică adresa inserată, drept urmare transferurile se vor realiza în conturile creatorilor acestei inovații;
2. în momentul tranzacției, este recomandat să te asiguri că te conectezi la o sursă de internet securizată WPA(Wifi Protected Access), nu la surse de internet libere, precum în restaurante, aeroporturi, mall-uri, locuri publice;
3. este recomandată protejarea contului prin mai mulți pași, precum: cod PIN, faceID, ID tactil pe baza amprentei, adică coduri de securitate unice.
4. nu se recomandă încredințarea ID-ului și parolei nimănui.

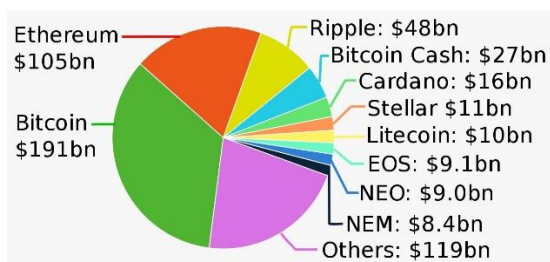
6. Viziunea noastră asupra evoluției criptomonedelor

Evoluția utilizării și a valorii criptomonedelor vor fi puternic influențate de gradul de implicare a Guvernelor din întreaga lume, precum și a giganților cotați la cele mai importante burse, deoarece, în ultima vreme, prețul a fluctuat enorm, pe baza declarațiilor liderilor din cele două modele amintite anterior. Până în 2024, evaluăm o stagnare, cu mici surprize din partea unor start-up-uri. Anticipăm, din ianuarie 2025, explozia principală a cotației bitcoinului în piață, deoarece ajunge la numărul maxim care poate fi minat. Considerăm această explozie ca pe un trend ascendent pentru toate criptomonedele din acel moment, deoarece *trendul* de a achiziționa se va intensifica. Deoarece costul bitcoin-ului va crește masiv în acea perioadă, majoritatea populației nu și-l va mai permite, aceștia îndreptându-se către alte alternative din piață, ceea ce va stabiliza creșterea amintită.

Pe un termen mai lung, de aproximativ 20 de ani, anticipăm o creștere a prețului, cu mici surprize, fiindcă criptomonedele uzuale vor fi înlocuite cu unele noi, dat fiind progresul tehnologic, care este net superior celui de acum. Însă credem cu tărie că valoarea Bitcoin-ului va fi în top și în acele momente. De ce va fi în top și atunci, chiar dacă este depășită tehnologic?! Răspunsul este foarte simplu și este susținut de o comparație din zilele noastre: dacă un gram de aur aduce fericire și prețuire pentru orice domnișoară, pentru orice inginer electronist acest metal este pur și simplu banal, fără utilitate. Bitcoin-ul este aurul internetului, utilitatea sa va scădea în timp, fiind depășit tehnologic, dar, cu toate acestea, va avea o valoare mare psihologică și va exista o încredere de stabilitate și de păstrare a banilor în această criptoalută.

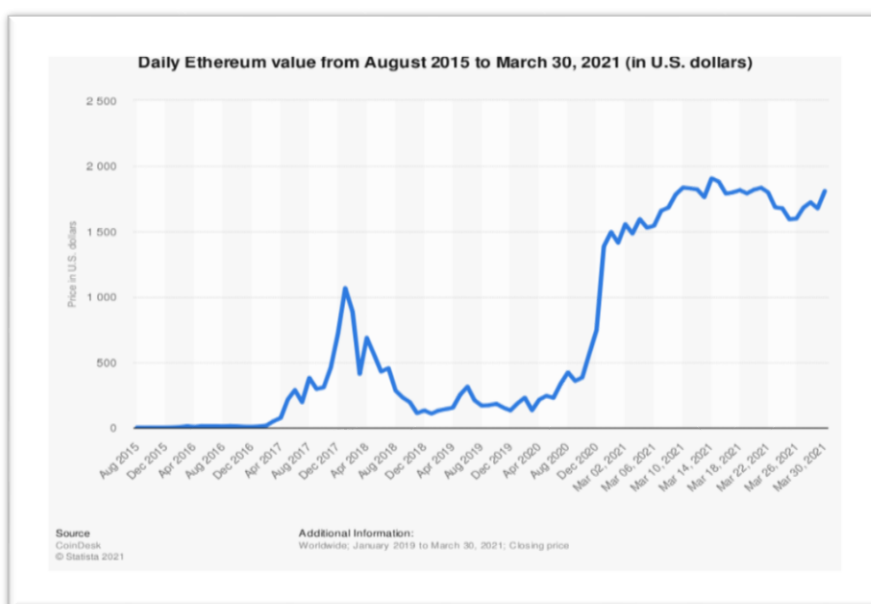
Anexa 1. Diversitatea criptomonedelor și cota lor pe piață

Anexa 2. Evoluția bitcoin-ului de-a lungul timpului

Anexa 3. Evoluția Ether-ului în timp

Anexa 4. Evoluția în timp a Elrond eGold

Elrond pret in timp real

Bibliografie

1. Cryptocurrency Investing Bible – Alan T. Norman
2. Cryptocurrency mining – Crypto Tech Academy
3. Codul Fiscal din România
4. Studiu: Aspecte de actualitate privind reglementarea tehnologiei registrelor distribuite și a monedelor virtuale in legislația statelor membre ale uniunii europene
5. Ziarul financiar
6. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Criptomoned%C4%83>
7. <https://kriptomat.io/ro/cryptomonede/cryptomonede-prezentare-general-a-monedelor-virtuale-populare/>
8. <https://mrfinance.ro>
9. www.transfergo.com
10. <https://tradesilvania.com>
11. <https://help.crypto.com>
12. www.moneycrashers.com
13. <https://goanadupabitcoin.ro>
14. <https://criptoeconomia.com.br>
15. <https://medium.com>